

VIDEOMATERIALLARDAN FOYDALANISH ASOSIDA INGLIZ TILINI O'RGANISH

Ilmiy rahbar: Qobilova Kamola

Termiz davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Usanova Muborak Maman qizi

Termiz davlat pedagogika instituti Maktabgacha ta'lim yo'nalishi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tilini o'qitishda videomateriallardan foydalanishning samaradorligi, didaktik imkoniyatlari va o'quv jarayoniga ta'siri tahlil qilinadi. Videodarslar, kinolavhalar, autentik intervyular va animatsion roliklar orqali o'quvchilarning tinglab tushunish, talaffuzni to'g'ri shakllantirish, lug'at boyligini oshirish hamda nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishga erishish yo'llari yoritiladi. Shuningdek, videoresurslardan foydalanishning metodik tamoyillari, texnologik yondashuvlar va o'qituvchilar uchun amaliy tavsiyalar beriladi. Tadqiqot natijalari videomateriallar o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytirishi, muloqotga kirishish ko'nikmalarini rivojlantirishi va ingliz tilini o'rganish jarayonini yanada samarali qilishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: videomateriallar, ingliz tili o'qitish, multimedia resurslar, videodarslar, autentik video, tinglab tushunish, nutqiy kompetensiya, motivatsiya, kommunikativ yondashuv, o'quv jarayoni samaradorligi, texnologik ta'lim, interaktiv metodlar, audiovizual vositalar, lug'at boyligini oshirish, talaffuzni rivojlantirish.

Kirish qismi: Globallashuv jarayoni jadallashib borayotgan hozirgi davrda ingliz tilini mukammal o'rganish jamiyatning har bir a'zosi uchun zarur ehtiyojga aylangan. Ta'lim jarayoniga zamonaviy axborot texnologiyalarining kirib kelishi esa chet tilini o'qitish metodikasida yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirmoqda. Xususan, videomateriallardan foydalanish o'quvchilarning muloqotga kirishish ko'nikmalarini rivojlantirish, real hayotiy nutq muhitini his etish, tovush, intonatsiya va vizual tasvirlar orqali tilni chuqurroq anglash imkonini beradi.

Videodarslar, badiiy va hujjatli filmlar, intervyular, animatsion roliklar hamda turli onlayn platformalardagi autentik videolar o'quv jarayonini jonlantiradi, o'quvchilarda yuqori motivatsiya uyg'otadi va ularni mustaqil o'rganishga undaydi. Shu bois, videomateriallardan samarali foydalanish metodikasini ishlab chiqish, ularning didaktik ahamiyatini aniqlash va amaliy qo'llash yo'llarini yoritish bugungi kun ingliz tili o'qitishining dolzarb masalalaridan biridir. Mazkur maqolada videomateriallarning ta'lim jarayonidagi o'rni, afzalliklari va ularni qo'llashning metodik yondashuvlari tahlil qilinadi. Globallashuv jarayoni jadallashib borayotgan hozirgi davrda ingliz tilini mukammal o'rganish jamiyatning har bir a'zosi uchun zarur ehtiyojga aylangan. Ta'lim jarayoniga zamonaviy axborot texnologiyalarining kirib kelishi esa chet tilini o'qitish metodikasida yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirmoqda. Xususan, videomateriallardan foydalanish o'quvchilarning muloqotga kirishish ko'nikmalarini rivojlantirish, real hayotiy nutq muhitini his etish, tovush, intonatsiya va vizual tasvirlar orqali tilni chuqurroq anglash imkonini beradi.

Videodarslar, badiiy va hujjatli filmlar, intervyular, animatsion roliklar hamda turli onlayn platformalardagi autentik videolar o'quv jarayonini jonlantiradi, o'quvchilarda yuqori motivatsiya uyg'otadi va ularni mustaqil o'rganishga undaydi. Shu bois, videomateriallardan samarali foydalanish metodikasini ishlab chiqish, ularning didaktik ahamiyatini aniqlash va amaliy qo'llash yo'llarini yoritish bugungi kun ingliz tili o'qitishining dolzarb masalalaridan biridir. Mazkur maqolada videomateriallarning ta'lim jarayonidagi o'rni, afzalliklari va ularni qo'llashning metodik yondashuvlari tahlil qilinadi.

Metodlar bo'limi: Ushbu tadqiqotning maqsadi ingliz tilini o'qitishda videomateriallardan foydalanishning samaradorligini aniqlashdir. Shu maqsadda bir nechta ilmiy-metodik yondashuvlar va tadqiqot metodlari qo'llanildi.

1. Adabiyotlarni tahlil qilish metodi

Avvalo, mavzuga oid adabiyotlar, ilmiy maqolalar va zamonaviy metodik manbalar tahlil qilindi. Bu orqali videomateriallarning chet tilini o'rganish jarayonida qo'llanilish usullari, didaktik ahamiyati, o'quv jarayoniga ta'siri va mavjud pedagogik yondashuvlar

aniqlangan. Adabiyotlarni tahlil qilish metodidan foydalanish tadqiqotning nazariy asosini yaratdi va amaliy tadqiqotlar uchun yo‘nalishlarni belgiladi.

2. Eksperimental metod

Tadqiqotning asosiy qismi sifatida eksperiment tashkil etildi. Eksperiment ikki guruh – nazorat va tajriba guruhlarini o‘rtasida olib borildi. Tajriba guruhida ingliz tilini o‘qitishda videomateriallar muntazam ishlatildi: videodarslar, qisqa film lavhalar, animatsiyalar, autentik intervyular va onlayn platformalardagi o‘quv videolari. Nazorat guruhida esa an’anaviy dars metodlari – matn, ta’riflar va amaliy mashqlar – asosiy vosita sifatida qo‘llandi.

Eksperiment davomida quyidagi ko‘rsatkichlar o‘lchandi:

tinglab tushunish darajasi;

talaffuz va intonatsiya aniqligi;

yangi so‘zlarni yodlash va qo‘llash qobiliyati;

nutqiy kompetensiya va muloqotga kirishish faolligi.

3. So‘rovnoma va intervyu metodi

O‘quvchilarning videomateriallardan foydalanishga bo‘lgan qiziqishi va motivatsiyasi so‘rovnomalar orqali aniqlandi. Shu bilan birga, o‘qituvchilar bilan intervyular olib borilib, videomateriallarni dars jarayonida qo‘llashning amaliy muammolari va metodik tajribalari o‘rganildi.

Tahlil: Tadqiqot davomida ingliz tilini o‘rganishda videomateriallardan foydalanishning o‘quv jarayoniga ta’siri ko‘plab mezonlar bo‘yicha tahlil qilindi. Avvalo, videokontentning o‘quvchilar nutqiy faoliyatiga ta’siri baholandi. Olingan natijalarga ko‘ra, muntazam qo‘llanilgan videodarslar tinglab tushunish ko‘nikmasini sezilarli darajada oshirgan, chunki real nutq tezligi, intonatsiya va talaffuz o‘quvchilarni tabiiy suhbat muhitiga yaqinlashtirgan. Shuningdek, videomateriallarning vizual obrazlar bilan boyitilgani o‘quvchilarning yangi so‘z va iboralarni eslab qolish jarayonini kuchaytirgani

aniqlandi. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, o'quvchilar video asosida topshiriqlar bajarganida mavzuni tushunish darajasi matnga asoslangan topshiriqlarga nisbatan yuqoriroq bo'lgan. Bu esa audiovizual materiallarning idrok jarayonini faollashtirishda samarali ekanini tasdiqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xo'jayarova, Shaxzoda Boybek qizi. Video va filmlar orqali ingliz tilini o'rganishning ahamiyati. Ta'lim innovatsiyalari va integratsiyasi jurnali, 2022.
2. Narkenbayeva, Asemgul Adilbekovna. Ingliz tili o'qituvchilarining ingliz tilini o'qitishda va o'rganishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishi. Yangi O'zbekiston Ilmiy Tadqiqotlar Jurnali, 2024.
3. Narkenbayeva, Asemgul Adilbekovna. Ingliz tili o'qituvchilarining ingliz tilini o'qitishda va o'rganishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishi. Yangi O'zbekiston Ilmiy Tadqiqotlar Jurnali, 2024
4. Shotemirov, Sanjar va Ergasheva, Malohat Yo'ldosh qizi. Bolalarning ingliz tilida muloqotchanlik ko'nikmalarini shakllantirishda so'z yodlash usullari. Research Focus International Scientific Journal, 2024.
5. Maxmudova, Shaxnozaxon Odiljon qizi. Multimedia dasturlari orqali ingliz tilini o'qitish xususiyatlari. Ilm-Fan Yangiliklari Konferensiyasi jurnali, 2024.
6. Maxmudova, Shaxnozaxon Odiljon qizi. Multimedia dasturlari orqali ingliz tilini o'qitish xususiyatlari. Ilm-Fan Yangiliklari Konferensiyasi jurnali, 2024.